

Beter maaien voor een nóg biodiverser Utrecht

Gemeente Utrecht

Kennisdag ecologisch bermbeheer

Kleurkeur - De Vlinderstichting

Floris Brekelmans (Floris.Brekelmans@utrecht.nl)

Gitty Korsuize (g.korsuize@utrecht.nl)

29 September 2021

Beter maaien voor een nóg biodiverser Utrecht

'Hoe doe je dat nou precies, ecologisch beheer?

En wat komt er allemaal bij kijken?'

- De ontwikkeling van ecologisch maaibeheer in Utrecht
- Kleurkeur
- Betrokkenheid & communicatie
- Zelfbeheer

Gemeente Utrecht

Van gazon naar hooiland:

de ontwikkeling van ecologisch maaibeheer in Utrecht

De jaren '80 ecologische bewustwording & bezuinigingen

Expertise ontwikkelen en delen

Generalisten – beheerorganisatie extern

Biodiversiteitscrisis

Kleurkeur

Gemeente Utrecht

Kleurkeur

Beheer is een van de
belangrijkste knoppen
waar we aan kunnen
draaien voor meer
biodiversiteit in Utrecht

Gemeente Utrecht

Kleurkeur

Keurmerk opgezet door
De Vlinderstichting en
Stichting Groenkeur

Het uitgangspunt van Kleurkeur is:

- het bevorderen van biodiversiteit
- meer kleur in de berm

Gemeente Utrecht

Kleurkeur – de aannemer

Aanbesteding maaibestek in 2018

- Criteria voor Kleurkeur gecertificeerd personeel
- Visie op biodiversiteit

3 aannemers (op weg naar)
Kleurkeur certificering

Kleurkeur – de eigen organisatie

Op cursus met beheer en ecologen:

- Herkennen typische flora en fauna
- Uitgangspunten ecologische bermbeheer
- Kennis van in te zetten beheermethoden

Kleurkeur – de bewoners

- Bijvriendelijkste gemeente
- Social media campagne
- Internetpagina met uitleg
- Filmpjes

<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/parken-en-groen/groenonderhoud/maaien/>

Kleurkeur – de praktijk

Leerdoelen:

- Herkennen typische flora en fauna
- Uitgangspunten ecologische bermbeheer
- Kennis van in te zetten beheermethoden
- * Vast stellen te voeren beheer
- * Monitoren
- * Monitoring interpreteren

Kleurkeur – de praktijk

Leerdoelen:

- Herkennen typische flora en fauna
- **Uitgangspunten ecologische bermbeheer**
- Kennis van in te zetten beheermethoden
- * Vast stellen te voeren beheer
- * Monitoren
- * Monitoring interpreteren

ongewenst

gewenst

Kleurkeur – de praktijk

Leerdoelen:

- Herkennen typische flora en fauna
- Uitgangspunten ecologische bermbeheer
- **Kennis van in te zetten beheermethoden**
- * Vast stellen te voeren beheer
- * Monitoren
- * Monitoring interpreteren

Kleurkeur – de ervaring

Noordwest – Wei met Boom

- Groot terrein
- Al in ecologisch beheer
- Beheerplan met doelen
- Actieve betrokkenheid bewoners
- Actieve betrokkenheid wijkopzichter
- Actieve betrokkenheid aannemer

Gemeente Utrecht

Kennis van in te zetten beheermethoden

Kleurkeur – de ervaring

Noordwest – Wei met Boom

- Afstemming en planning
- Materieelkeuze
- Maaiwijze

Gemeente Utrecht

Kleurkeur – de praktijk

Samenspel opdrachtnemer - opdrachtgever

- Opstartdag in het veld
- Beheerplan
- Monitoring
- Communicatie

Gemeente Utrecht

Kleurkeur – de praktijk

Bevlogen ecoloog die alle aannemers op hun knieën rondom een bijenorchis krijgt.

Gemeente Utrecht

Kleurkeur – de ervaring

Leerpunten

- Géén aannames doen!!
- Actieve communicatie belangrijk
- Actieve houding aannemer
- Inhoudelijke kennis aannemer
- Snel aan de slag met beheerplannen
- Betrokkenheid bewoners vergroot succes
- Niet alle gebieden lenen zich voor Kleurkeur
- Monitoring nog uitwerken
- Specifieke doelsoort (bruin zandoogje)
- Enthousiaste ecooloog!!

Gemeente Utrecht

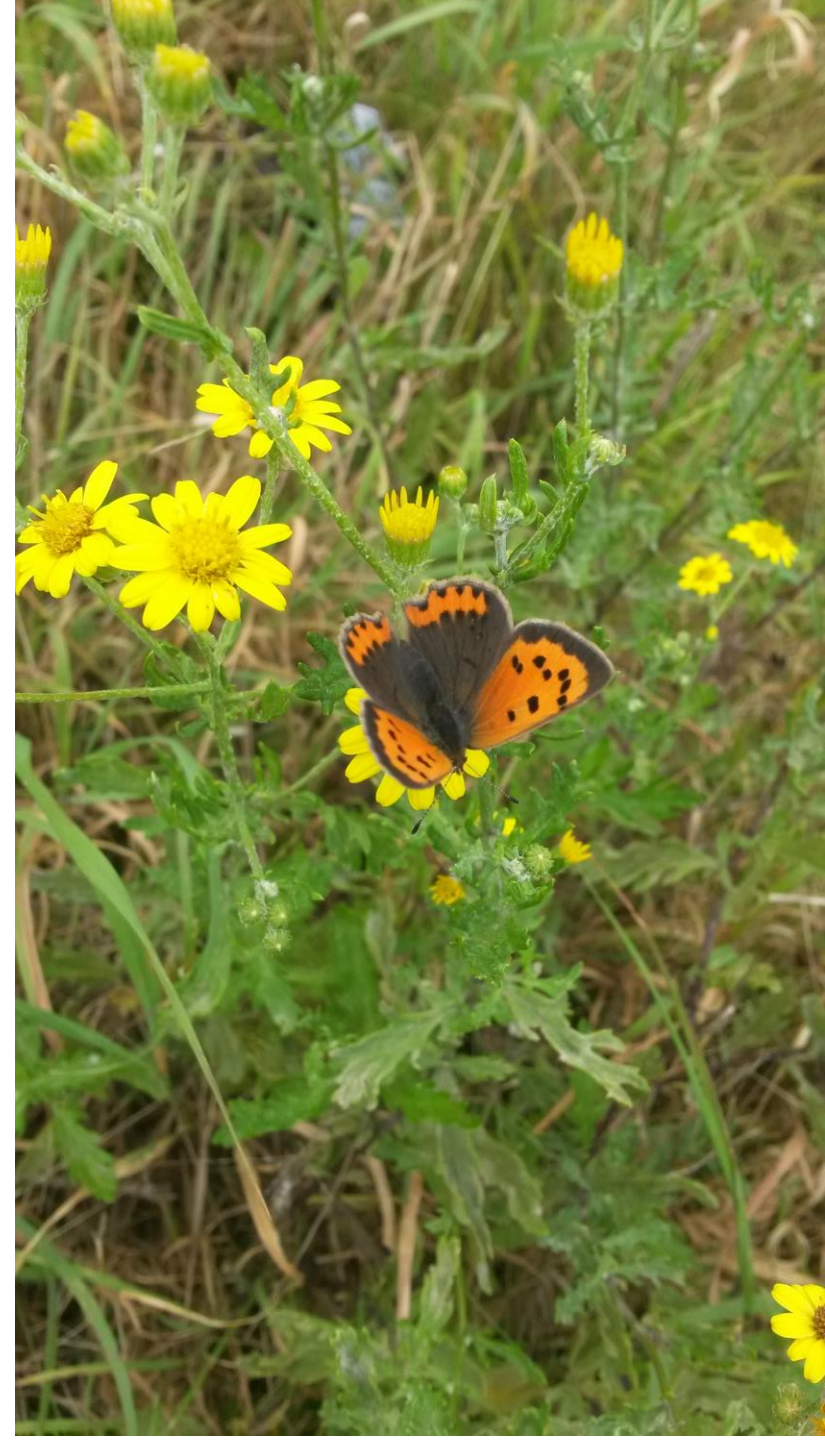
Kleurkeur – de ervaring

Voor Utrecht breed:

- Het principe van Kleurkeur kan overal: hooiland 2x maaien
- Veel bermen nog in ontwikkelstadium
- Voorlopig nog 15% over laten staan

Gemeente Utrecht

Betrokkenheid inwoners

nedak @nedaisonline · 16 jun. 2019

-Hey, er groeit
-Gemeente Utrecht

Tweet

Ria Glas @FietsRia
Ten zuiden van de Haarrijnseplas groeien orchideeën.

Abel Derks-Pichard @abel67 · 2 mei 2019
Heb gisteren een NIET **MAAIEN** verzoek ingediend bij @GemeenteUtrecht en via @Florisenfauna bij de snelmedingsite. Et voila! Mijn geloof in deze "groen" gemeente volledig kwijt!

Wim Vuik @WVuik · 2 mei 2019
Als antwoord op @abel67 @GemeenteUtrecht en 5 anderen
Het laat dus wederom goed zien dat het interne systeem binnen de gemeente niet goed werkt. De "kwaliteit" bij de aannemers neerleggen, werkt ook funest. Moet echt weer terug binnen en intern gemeente komen. Is geldkwestie. Politiek aan zet

2 1

Gemeente Utrecht

bnnvara
Dank!
#maaimeiniet #NoMowMay

Betrokkenheid inwoners

Stadsecoloog030 @Stadsecoloog030 · 11 jun.

Een deel van onze hooilanden is al vroeg gemaaid. Dat is terug te dringen, ten gunste van meer kruiden en van ontwikkelde hooilanden **maaïen** we later. Zo bloeit wilde bijen, vlinders en alle andere insecten.

Van g

Stadsecoloog030 @Stadsecoloog030

Wij **maaïen** in mei wel! Maar wel minder. Ook de staan er meer paardenbloemen voorheen. Om te voorkomen dat de **maaïen**

[#bloemrijk030](#) [#maaimen](#)

Stadsecoloog030 @Stadsecoloog030 · 9 dec. 2017

Dit roesje winterslaapt fijn verder terwijl [@VelingKars](#) ons vertelt over vlinders en ruigte. **Maaïen** moet! Om je bloemrijke graslanden te behouden. [#groenenruig](#)

Gemeente Utrecht

Betrokkenheid inwoners

Jan van de Venis @JanvandeVenis · 3 jun. 2020

Kreeg een cadeautje net tijdens de hond uitlaten: kleine vos. 🍷🌍

Bedankt gemeente Utrecht
Komt de biodiversiteit en

Els Leicher @ElsLeicher · 30 mei

Komt het door het verbeterde maaibeheer dat we dit jaar zoveel boterbloemen zien @Stadsecoloog030 @Zocherpark ? Veel meer dan voorgaande jaren, heb ik de indruk.

Mike Spaans @JMdW · 17 iul.

s maaien door

Gemeente Utrecht

Zelfbeheer

'Hoe doe je dat nou precies, ecologisch beheer? En wat komt er allemaal bij kijken?'

- Meerdere parken / plekken waar het beheer samen met bewoners of een stichting plaats vindt.
- Vergroening Singel
- Adikade

Communicatie & betrouwbaar

nicolien utrecht @nicolienrengers · 2 jun. 2018

Bewoners **maaïen** al tien jaar samen met boer Dirk en @GemeenteUtrecht
[#bloemrijke](#) [#adikade](#) [#lombok](#) [#utrecht](#) 🐝

4

17

Zelfbeheer

'Hoe doe je dat nou precies, ecologisch beheer?

En wat komt er allemaal bij kijken?'

Telefoon: 06 – 4500 5700 | info@bloeyendael.nl

Hooien
met
vrijwilligers

Park Bloeyendael

Zelfbeheer

'Hoe doe je dat nou precies, ecologisch beheer?

En wat komt er allemaal bij kijken?'

Schapenbeheer

The screenshot shows the website 'DE ZILVEREN SCHAATS'. The header is blue with the logo on the left and the title 'DE ZILVEREN SCHAATS' in white. Below the title is a navigation menu with links: HOME, NIEUWS, NATUUR, HISTORIE, SCHAPEN, IMKERIJ, VERENIGING, CONTACT, and a search icon. Below the menu is a large photograph of a river flowing through a lush green landscape with many trees. Below the photo, the text reads: 'NATUURGEBIED IN UTRECHT-OOST'. The main body of text describes the area as a natural refuge in Utrecht, near the Waterlinieweg and Frederik Hendrikstraat. It mentions the area's history, its size (3 ha), and its ecological value, including its role as a habitat for various species and its status as a Ramsar site. The text also mentions the 'Bewonersvereniging' and the 'Maasduinschapen'.

DE ZILVEREN SCHAATS

HOME NIEUWS NATUUR HISTORIE SCHAPEN IMKERIJ VERENIGING CONTACT

NATUURGEBIED IN UTRECHT-OOST

Aan de rand van de stad Utrecht, verscholen tussen de Waterlinieweg en de Frederik Hendrikstraat, ligt het natuurgebied de Zilveren Schaats, ruim 3 ha groot. Een oase van rust temidden van de stedelijke hectiek. Het terrein heeft een rijke [historie](#). Het wallenpatroon langs het water is gevormd in de 19de eeuw met de aanleg van een gedekte verbindingsweg tussen de Nieuwe Hollandse Waterlinieforten De Bilt en Vossegat (nu Kromhoutkazerne). Het natuurgebied ontleent haar naam aan de voormalige 19de eeuwse schaatsclub de Zilveren Schaats die op deze plek winters vertier bood aan officieren en de notabelen van Utrecht. Op dit voormalige militaire en nog altijd voor publiek afgesloten terrein heeft de [natuur](#) zich in alle rust kunnen ontwikkelen. Het is een thuis voor unieke soorten zwammen, grassen, waterplanten en vogels waarvan een aantal op de rode lijst van met uitsterven bedreigde soorten staan. Een kudde [Maasduinschapen](#) begraaft de weides en [imkerij](#) de Zilveren Bij houdt hier een aantal bijenvolkeren.

BEWONERSVERENIGING

Bewoners van de huizen die grenzen aan de watergang hebben zich in 1996 verenigd in de bewonersvereniging de Zilveren Schaats. Deze [vereniging](#) beheert het gebied samen met de gemeente en het waterschap, en organiseert [rondleidingen](#) en open dagen. In de beheerovereenkomst uit 1999, met als doelstelling het vergroten van de biodiversiteit, is

Beter maaien voor een nóg biodiverser Utrecht

'Hoe doe je dat nou precies, ecologisch beheer?

En wat komt er allemaal bij kijken?'

Bevlogen

- Bewoners
- Beheerders
- Aannemers
- Wethouders
- Ecologen

Gemeente Utrecht

